

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. b)
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

*Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)*

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. Az első három versszak természetleírásának jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a költemény a késő ősz jelen idejű képével indul. A tájbrázolás negatív tájfestéssel valósul meg: a tagadó mondatokat halmozó leírásban (*nincs rózsás labyrinth, nem lengedez, nem bűg, nem illatoz*) a szemlélő egyszerre látja és láttatja az őszi táj kopárságát (*hervad, díszei hullanak, tarlott bokrai, sárga levél, néma homály*), illetve a tavaszhoz és nyárhoz tartozó értékek (*madárdal, virágok, illatok, színek, fény*) pusztulását, hiányát.

A komor, illetve elégikus hangulat megteremtésének nyelvi-stilisztikai eszközei a pusztulás jelentéskörébe tartozó igék és névszói állítmányok (*hervad, hullanak, borong, szomorú, kiholt*), az évszakokhoz kapcsolódó ellentétes színhatások (*sárga, barna, vörös – zöld, kék, rózsakert pompája*), a szinesztéziák (*néma homály, balzsamos illatok*), a hangutánzó és hangulatfestő szavak (*zörög, lengedez, borong, harsogott*) stb.

b. A negyedik versszak költői képeinek értelmezése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: az első három szakasz konkrét képeit a negyedikben elvont, általános tétel megfogalmazása váltja fel, amely a törvényszerűség szintjére emeli az értékek pusztulását. Az általánosítást az *idő-madár* igei metafora vezeti be. A *szárnyas idő* metafora a következő sorokban kozmikus méretű, összetett költői képpé/allegóriává épül tovább. Az általánosítást erősíti a *minden* névmás ismétlése. Az utolsó sor természeti képet idéző *nefelejcs*-hasonlata visszaköti a meditációt a verskezdő konkrét képhez, a hervadó természet látványához.

c. Az első három és az utolsó két versszak leírása közötti viszony jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: az 5–6. versszakban a lírai én személyes sorsára vonatkoztatja a mulandóság minden létezőre érvényes törvényszerűségét. Visszatérnek a természet képei is, ám itt már metaforikus jelentéssel („*Lassanként koszorúm bimbaja elvirít, /Itt hágy szép tavaszom...*”). A természet és az ember létének alapvető eltérését, a végtelen körforgás és a véges egyenes vonalúság közötti tragikus ellentétet fejezik ki a szinonimák: ellentét feszül a *tavaszom* birtokos személyjellel kiemelt személyessége és a *kikelet* személytelensége között is.

d. A költemény elégiára jellemző sajátosságai **5 pont**
Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: témája az elmúlás, az ifjúság és a boldogság gyors múlásának az élménye. Szerkezeti felépítésének az alapja az idő- és értékszembeállítás, hangneme a szomorúság, a fájdalomba való csendes beletörődés jellemző.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **5 pont**
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A kommunikációs funkció megnevezése és indoklása **5 pont**

Lehetséges válasz: A szövegben információközlő funkció érvényesül: a fa szenesítésének folyamatáról, illetve a szénégetésnek más iparágakhoz való kapcsolódásáról közöl ismereteket. Kijelentő mondatokból épül fel.

b. A faanyag tömegében végbemenő változás megnevezése **5 pont**

Lehetséges válasz: *a faanyag a szenesítés során tömegének mintegy háromnegyed részét elveszíti gőzök és gázok formájában.*

c. A szénégetéssel összekapcsolódó iparágak megnevezése **5 pont**

Lehetséges válasz: *bányászat, kohászat, különböző fémiparok, üveggyártás, lőporkészítés*

d. Szövegalkotás

A leíró szövegtípus követelményeinek betartása (a leírás rendje, egyéni nézőpont működtetése stb.)

5 pont

A témához való igazodás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

a. A regény műfaji sajátosságai **5 pont**

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: nagy terjedelem, hosszabb időtartamot felölelő történet, szerteágazó cselekmény, fő- és mellékszereplők, részletesen kidolgozott jellemek stb.

b. A történetalkítás sajátosságai a választott regényben **5 pont**

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a metonimikus és/vagy metaforikus történetalakítás sajátosságainak kiemelése (pl. lineáris cselekményvezetés, kronologikusság, ok-okozati összefüggés az események között / ismétlődő, metaforikus jelentésű mozzanatok, motívumok, az idősíkok és a nézőpontok váltogatása);

c. Az elbeszélő viszonyulása a történethez

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: mindentudó/korlátozott tudású, kívülálló/szereplőkkel azonosuló, objektív/szubjektív elbeszélő, külső/belső nézőpont, nézőpontok váltakozása stb.

d. A választott regény stílusjegyei

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a *realista* regény stílusjegyei: tárgyilagosság, illúziómentes ábrázolásmód, valószínű regénytér, regényidő, tipizálás, elmélyült és hiteles jellemek, előtérbe kerülnek a belső monológok, drámai párbeszédok stb.

A *naturalista* regény stílusjegyei: világszerűség, fényképszerű részletezés, objektív ábrázolásmód, az ösztönszféra nagy szerephez juttatása, az alantas esztétikai minőség megjelenítése, a visszataszító valóság részletező bemutatása, a beszélt nyelv, szleng, zsargon használata a nyelvi jellemzésben stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása 5 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont